

יש לדעת כי בנתיבות חייו עלי אדמות, עדו עליה ניסיונות קשים ומרים ברוח ובגשם, אשר כבר העידו בו, כי עמד בניסיונות קשים, ויכל להם. נביא בזה רק כמה עובדות, שיש בהן לימוד מהבטים שונים.

קישוט המידות³⁹

היה זה באחת הפעמים שהוצרך רבינו ליטול מקל נרודים לחור"ל. מעולם לא היה זה מהדברים הקלים אצל רבינו כי טורח הנסיעה על שלל טרדותיה קשתה עליו, אלא שדוחק השעה הצריכו. ובצאת רבינו חוצה לארץ התייצבו כל בני הישיבה מתחת לבנין ביתו,

זה מצא הגר"י שליט"א את אביו בוכה בכיות חזקות ויושב ולומד מוסר בקול חזק ורצה לדעת פשר הדבר. רבינו גילה לו שלפני שעה משהו נכנס אליו והוא לא נהג איתו כראוי וחושש שכעס עליו. סיים רבינו, "זה הפעם השניה שעברתי על קבלתי הישנה".

³⁹ יש להניח בתור הקדמה קטנה להנהגותיו של רבינו בפרט זה, מה שהי' מורגל בפיו לחזור על החומרה שהחמירו חז"ל בענין של בין אדם לחבירו. הדברים המפורשים בחז"ל כבר ידועים (לדוגמא, רבינו הראה נפלאות דברי חז"ל על הא דאיתא בקידושין (כב ע"א) "ת"ר 'כי טוב לו עמך' עמך במאכל עמך במשתה וכו' מכאן אמרו כל הקונה עבד כקונה אדון לעצמו. וע' בירושלמי המפורסמת (מובא בתוס' קידושין דף כ ע"א בד"ה כל הקונה) שמוסיף ע"ז שאם יש לאדון רק כר אחת חייב ממילא ליתנו לעבדו. יזהר הדבר פלא, אמר רבינו, 'זהו ההנהגה שהתורה חייבה כשמתיחסים לגב ברחוב והדברים ק"ו בו בנו של ק"ו בנוגע איך לנהוג כלפי חבירו הכשרי', אבל רבינו מצא לנכון לציין מה דאיתא במכילתא (פרשת משפטים, פרשה יח') עה"פ "אם ענה תענה" ח"ל כבר הי' ר' ישמעאל ור' שמעון יוצאים ליהרג. אמר לו רבי שמעון לר' ישמעאל, רבי, לבי יוצא שאיני יודע על מה אני נהרג. אמר לו ר' ישמעאל לר' שמעון, מימך בא אדם אצלך לדין או לשאלה לעכבתו עד שתהא שותה כוסך ונוטל סנדלך או עוטרך טליתך? אמרה תורה אם ענה תענה אחד עיני מרובה ואחד עיני מועט. אמר לו ר' שמעון נחתני רבי ע"כ. דברי חז"ל אלו משקפים את חומר הענין של כבוד הזולת. נאה דורש ונאה לקיים, נכדו סיפר על הקפדת רבינו לענות הטלפון בעצמו. וכששאלוהו על מנהגו זה למה לא קיבל שום עזרה ממשפחתו ע"ז, הסביר, שהרי רוב המתקשרים אל ביתו הם בשכילו ולמה צריך המתקשר לחכות כמה רגעים עד שימסור הבן בית את הטלפון אליו? לכן עדיף שהוא בעצמו ירים. ומנין לו שחייב הוא לדאוג על רגעים כאלו? ע"ז הציג רבינו לדברי המכילתא הג"ל.

עוד בחינה חשובה יש להקדים, שמלבד החיוב שיש לכל אור"א מישראל לכבד את חבירו כמותו, רבינו קיים בהנהגותיו עוד נקודה נפלאה מתוך אספקלריא של ראש ישיבה. סיפר רבינו על רבינו הרב מבריסק זללה"ה, שפעם א' אירע בבריסק שהי' שוחט א' שלא היתה דעת חכמים נוחה הימנו, ונמנו וגמרו הרבנים דמתא להעבירו מתפקידו. כינס רבינו הרב זללה"ה את כל השוחטים של העיר אל ביתו כדי לרדף בענין והנה הגיע גם השוחט ההוא אל האסיפה. מכיון שהבחין הרב מבריסק שגם הוא הגיע בטעות, סירב לפתוח את האסיפה. חיכו וחיכו עד שיצא השוחט ההוא אבל לא עלתה בידם עד שלבסוף החלו כל הנאספים לצאת ולחזור לביתם. לאחר המעשה, הסביר הרב מבריסק טעמו שאם יפגע יהודי א' מחמת האסיפה, יותר כדאי לבטל האסיפה כדי שלא יפגע. והוסיף רבינו לבאר (ע' זהב משבא פרשת תרומה) עפ"י מה שאמרו חז"ל בילקוט (פרשת תרומה) שהקב"ה ציווה למשה לפייס את בני' על החיסרון כיס שגם להם בתרומת המשכן. ולכאורה, כלפי חשיבות הקמת המשכן, אין שום חשיבות לחסרון כיס שכ"כ דאג הקב"ה לפייס אותם? אלא ודאי הפשט הוא שאפילו כשמחצסקים בדברים הכי גדולים ורומים, אם יהי' זה על חשבון כבודו של א' מישראל, אין זה בנין של דרך התורה. עפ"י דברי רבינו י"ל, כנ"ל שמלבד החומר במצות כבודו של חבירו השייכת בכל איש מישראל לחבירו,